AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 640 saylı 30 sentyabr 2016-cı il tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ƏSLİ İLƏ DÜZDÜR

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 060401 - Dünya iqtisadiyyatı

BAKI – 2016

1. Ümumi müddəalar

1.1. Magistratura səviyyəsinin **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı"», «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları»nın tələblərinə, «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı»na və digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələri **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə magistr hazırlığını bu Təhsil Proqramı ilə həyata keçirir.

1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr: ÜK - ümummədəni kompetensiyalar PK - peşə kompetensiyaları

2. 060401 - Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının xarakteristikası

2.1. Təhsil Proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060401 - Dünya iqtisadiyyatı **İxtisaslaşmalar:** - *Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər* - *Gömrük işi* - *Beynəlxalq ticarət* - *Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri* - *Xarici iqtisadi fəaliyyət* - *Xarici iqtisadi siyasət* - *Beynəlxalq maliyyə və valyuta kredit münasibətləri*	**Magistr**	**2 il**	**120**

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

3.1. Magistrin ixtisas xarakteristikası

Magistr nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında ümumi təsvirə və geniş biliyə malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən elmi-tədqiqat işi aparmağa və pedaqoji fəaliyyətə hazır olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etməyi bacarmalıdır.

3.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara **(ÜK)** yiyələnməlidir:

- özünün intelektual, ümummədəni və peşə hazırlığı səviyyəsini təkmilləşdirib inkişaf etdirmək **(ÜK-1)**;
- kütləvi və elmi natiqlik vərdişlərinə yiyələnmək **(ÜK-2)**;
- digər sahələrin mütəxəssisləri, elmi nümayəndələri ilə ünsiyyət qurmaq **(ÜK-3)**;
- işgüzarlıq, peşəkarlıq, ünsiyyət vasitəsi kimi Azərbaycan və xarici dillərdən sərbəst istifadə etmək **(ÜK-4)**;

- təşkilati-idarəetmə qərarlarını qəbul edib, onun nəticələrini müəyyənləşdirmək və ona görə məsuliyyət daşıma **(ÜK-5)**;
- müasir proqram-informasiya təminatlarından beynəlxalq iqtisadi münasibətlər məsələlərinin həllində istifadə etmək **(ÜK-6)**.
- kollektivdə işləmək **(ÜK-7)**;
- digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq **(ÜK-8)**;
- fəal sosial mobillik **(ÜK-9)**;
- hüququ biliklər və etik normalara malik olmaq **(ÜK-10)**.

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına **(PK)** yiyələnməlidir:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:
- milli və beynəlxalq səviyyədə xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı analitik iş metodlarına malik olmaq **(PK-1)**;
- elmi-tədqiqatların aparılmasının işçi plan və proqramlarının işlənilməsini həyata keçirmək, tədqiqatçılar qrupu və fərdi icraçılar üçün tapşırıq hazırlamaq qabiliyyəti **(PK-2)**;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində tədqiqatların aparılma mexanizmini hazırlamaq **(PK-3)**;
- tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların toplanması, işlənməsi və sistemləşdirilməsini həyata keçirmək, tədqiqatın metodunu və problemlərin həlli vasitələrini müəyyən etmək **(PK-4)**;
- dünya iqtisadiyyatı sahəsi üzrə peşəkar xarici iqtisadi fəaliyyətə aid tədqiqat aparılan proseslərin və obyektlərin nəzəri və iqtisadi modelləri işləyib hazırlamaq və həyata keçirmək **(PK-5)**;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sferasında tədqiq olunan proses və obyektlərin nəzəri və yeni ekonometrik modellərini işləyib hazırlamaq **(PK-6)**;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə aktual elmi problemləri aşkar etmək **(PK-7)**;
- xarici iqtisadi fəaliyyətin səmərəli istiqmətlərini müəyyənləşdirib tədqiqat prosesinə yönəltmək **(PK-8)**;
- xarici iqtisadi siyasətin bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarını aşkar etmək (PK-9);
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatlann dünya iqtisadiyyatının tənzimlənməsi problemlərini tədqiq etmə mexanizmini mənimsəmək **(PK-10)**;

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- təhsil müəssisələrində dünya iqtisadiyyatı, beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı fənləri tədris etmək **(PK-11)**;
- təhsil proqramları və tədris-metodiki vəsaitləri işləyib hazırlamaq **(PK-12)**;
- tədris. təlim və ya digər üsullarla öz biliklərini başqasına ötürə bilməyə **(PK-13)**;

Layihə-iqtisadi fəaliyyət üzrə:

- hazırlanmış layihələrin həyata keçirilməsi üçün tapşırıqları, layihələrin xarici iqtisadi aspektlərini, müvafiq normativ və metodiki sənədləri sərbəst hazırlamaq və ya onların hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-14)**;
- hazırlanmış layihə və proqramların yerinə yetirilməsi üçün xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı konkret tələblər hazırlamaq **(PK-15)**;
- hazırlanmış layihələrin maliyyə səmərəliliyini müəyyənləşdirmək **(PK-16)**;
- təşkilatlarm xarici-iqtisadi, valyuta-kredit sahəsində fəaliyyətini təmin edən planların. eləcə də büdcə haqq-hesablarını işləyib hazırlamaq **(PK-17)**;

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- təşkilatların xarici iqtisadi siyasətinin və strategiyasını işlənib hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-18);**
- müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların xarici iqtisadi bölmələrinə rəhbərlik etmək **(PK-19);**
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyəti ilə bağlı hazırlanmış və təsdiq edilmiş planların icrası işini təşkil etmək **(PK-20);**
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı qanunvericiliyə riayət edilməsi, qanunvericiliyin pozulması halları ilə əlaqədar inzibati tədbirlər görmək **(PK-21);**
- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etmək **(PK-22);**
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmək **(PK-23);**
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri yaradıcı şəkildə müəyyənləşdirmək və ortaya qoya bilmək, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək **(PK-24);**
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilmək, həmçinin potensial nəticələri müəyyənləşdirmək və ya qiymətləndirə bilmək **(PK-25);**
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı şəxsi davranışlarını tənqidi şəkildə qiymətləndirmək **(PK-26);**
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək və əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak edə bilmək **(PK-27);**
- innovativ yanaşma tələb edən mürəkkəb və gözlənilməz şəraitlərdə müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərməyə **(PK-28);**
- təşkilat və ya qrupların strateji fəaliyyəti ilə bağlı məsuliyyət daşımaq **(PK-29);**
- mürəkkəb şəraitlərdə etik qaydalara uyğun şəkildə davrana bilməyə, şəxsi davranışların etik aspektləri, imkanları, məhdudiyyət və sosial rolunu anlamağa, fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı məsələlərdə əsaslandırılmış qiymətləndirmə aparmaq **(PK-30);**
- davamlı təlim və peşəkar inkişafla bağlı şəxsi və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil təhsil üçün zərari olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək **(PK-31).**

4. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə və təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1.Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

4.1.1. 060401 - Dünya iqtisadiyyatı ixtisası üzrə magistrlərin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:
- elmi-tədqiqat;
- pedaqoji;
- layihə-iqtisadi;
- analitik;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Elmi-tədqiqat fəaliyyəti üzrə:

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində aktual problemlərin aşkar edilməsi;

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsi üzrə tədqiqatların aparılması planı və proqramının işlənib hazırlanması;
- elmi bölmələr və fərdi icraçdar üçün müvafiq tapşırıqların hazırlanması;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə tədqiqatların aparılması, alınmış nəticələrin təhlili alətlərinin və metodlarının işlənib hazırlanması;
- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində icmalların, hesabatların və elmi nəşrlərin hazırlanması üçün mövcud məlumatların ümümiləşdirilməsi;
- elmi-tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların axtarılması, toplanılması, işlənilməsi və təhlili;
- xarici iqtisadi siyasətlə bağlı informasiya təminatının səmərəlilik dərəcəsinin təhlili;
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətinin səmərəliliyinin tədqiqi.

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:
- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində fənlərin təhsil müəssisələrində tədrisi;
- təhsil proqramı və biliklər sisteminin tədris-metodiki materiallarının hazırlanması.

Analitik fəaliyyət üzrə:
- qlobal iqtisadi dinamikanın və dünya bazarının inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilib qiymətləndirilməsi;
- qlobal iqtisadi proseslərin tənzimlənməsində dövlət müdaxiləsinin formaları, metodları və xarakterik cəhətlərinin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dünya iqtisadiyyatının müasir inkişaf mərhələsində ayrı-ayrı resursların rolunu və istifadəsini xarakterizə edən göstəricilərin təhlili və proqnozlaşdırılması;
- ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin əsaslandırılması məqsədi ilə iqtisadi informasiyaların axtarışı, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətini xarakterizə edən iqtisadi göstəricilərin təhlili.

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- ölkənin xarici iqtisadi siyasətini həyata keçirən dövlət orqanlarında işin təşkili və təmini;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyət strategiyasını işləyib hazırlayan bölmələrinə rəhbərliyi;
- beynəlxalq ticarət, maliyyə, turizm və digər xidmətlər üzrə dünya bazarında müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların fəaliyyətinin təşkili və idarəsi;
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatlarda ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin həyata keçirilməsinin təmin və təmsili.

4.2.Təhsilin nizmununa qoyulan minimum tələblər

□ İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölməsinin kodu	Fənn bölmələri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölmələri üzrə kreditlərin sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları
Təhsil hissəsi					
M F-B00	**İxtisas (ixtisaslaşma) fənləri bölümü** **bilməlidir:** Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində tələbə **bilməlidir:** -müasir iqtisad elminin əldə etdiyi nailiyyətləri sistemləşdirilmiş şəkildə şərh etməyi, yeni iqtisadi sistemlərin, transformasiya prosesinin qanuna uyğun-luqlarını və metodoloji prinsiplərini, -mikro və makro iqtisadi problem və modellərin sistemli şəkildə şərhini, -qlobal qeyri sabitlik şəraitində iqtisadi artımın və təhlükəsizliyin qorunması siyasətini, -işgüzar tsiklin idarə olunmasını, uzunmüddətli iqtisadi artımın sürətlən- dirilməsi yollarını; - iqtisad elminin iqtisadiyyatın fəlsəfi-metodoloji aspektdən dəyərləndirilməsini, -mövcud nəzəri və metodoloji problemlərin konseptual qiymətləndirilməsini, -müxtəlif yanaşmaların müqayisəli təhlili və nəzəri ümumiləşdirilmələrin aparılması metodikasını, -iqtisadiyyatın sistemli yaranış keyfiyyətində ictimai həyatın digər	60	**MİF-B01** *Dünya iqtisadiyyatının müasir problemləri* **MİF-B02** *Tədqiqat metodları* **MİF – B03** *Ali məktəb tərəfindən müəyyən edilən fənlər**	6 6 48	PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7 PK – 11 PK – 12 PK – 17 PK – 18 PK – 19 PK – 20 PK – 21 PK – 22 PK – 23 PK – 24 PK – 25 PK – 26 PK – 27 PK – 28 PK – 29 PK – 30 PK – 31

	sfera və sahələri ilə inteqrativ bağlılığın fəlsəfi interpretasiyasını; -müasir beynəlxalq iqti-sadi münasibətlərin əsas qanunauyğunluqlarını, -dünya ölkələri arasında qarşılıqlı iqtisadi münasibət-lərin müasir şəraitdə spesifik xüsusiyyətlərini, -təzahür formalarını və tənzimlənməsi mexanizm-lərini; -vahid bir sistem kimi dünya təsərrüfatında baş verən prosesləri və meylləri müəyyən etmək və araşdırmağı; - ölkəmizin dünya təsərrüfat sisteminə inteqrasiyasının qiymətləndirilməsini, onun önəmliliyi və qaçümazlığını, bununla bağlı müvafiq hadisə və proseslərin məqsədyönlü tənzimlənmə-sinin əsas mahiyyətini, məzmununu və təzahür formalarını; - xarici iqtisadi siyasətin bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarının aşkarlanmasını; - dövlətlər, həm də təsərrüfat subyektləri səviyyəsində həyata keçirilən beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin müvafiq qanunvericiliyində, beynəlxalq miqyasda tətbiq olunan standart formalı konvensiya və başqa hüquqi sənədlərdə müəyyən olunmuş qaydalannı və gələcək kommersiya				

	fəaliyyətində tətbiq edilməsini; - xarici iqtisadi fəaliyyətin təşkili və idarə olunması xüsusiyyətlərini, -xarici iqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsi məsələlərini, -müəssisələrin xarici bazara çıxmaqla bağlı həyata keçirdikləri tədbirləri, -dünya bazarına çıxarılması yolları və vasitələrini, - xarici iqtisadi fəaliyyətin ayrı-ayrı növlərinin spesifik xüsusiyyətlərini, -onun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyənləşdirilməsi metod-larını. **bacarmalıdır:** -riskin və qeyri-müəyyənliyin iqtisadi mahiyyəti, oyunlar nəzəriyyəsinin məzmununu izah etməyi, alternativ strategiyanın müəyyənləşdiril-məsini, gəlirlərin bölgüsü və yoxsulluğa qarşı mübarizənin istiqamətlərini, qeyri-bərabərliyi törədən səbəblər, amillər və mənbələri aşkar etməyi, makroiqtisa-diyyatm əsas prinsipləri, dövlətin iqtisadi siyasəti və onun xarici ticarətin və milli iqtisadiyyatın inkişafına olan təsirini müəyyənləşdirməyi; - iqtisadi proses və hadisələrin konseptual məzmununu tam və dolgun şəkildə üzə çıxarmağı, konseptual yanılmalara yol verilməməyi, aparılan tədqiqatların fəlsəfi				

	metodoloji yönümünü, o cümlədən problemlərin tədqiqat metodları və şərhi üsullarını müəyyən etməyi, onların inkisaf təməyyülləri və perspektivləri haqqmda əsaslandırılrmş biliklər sistemini formalaşdırmağı; - xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutlann fəaliyyətinin obyektiv qiymətləndirilməsi üçün müasir vasitələrin tətbiqini; - xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutlann fəaliyyətinin tomin və qiymətləndirilməsini nəzərə almaqla idarəetmə qərarlarının əsäslandırılmasiıiı; - xarici iqtısadi məsələlərin holli ilə bağlı zənıri olan müasir proqram məhsullarını; - xarici iqtisadi məsələlərin holli üçün müasir proqram-informasiya təminatmdan istifadəni; beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sferasmdakı müasır proseslərin qiymətləndirilməsini; - makro və mikro səviyyədə xarici iqtisadi proseslərin dəqiq inkişaf proqnozlarını förmalaşdırmağı. **yiyələnməlidir:** - pcşəkar sferada praktiki fəaliyyət vərdişlonno; - peşəkar sfera elmi-todqiqat işlərinin apanlmasmın metod və metodologiyasına; - sərbəst tədqiqat və elmi iş aparmaq vərdişlərinə;				

	- müasir vasitələrin totbiqi ilo beynəlxalq iqtısadi münasibətlərlə bağlı proseslorinin makro və mikro modelləşmə vərdişlərinə; - beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlo bağlı prosesləiin ekonomctrik modellərinin qurulması metodologiyasına.				
	Tədqiqat və Təcrübə hissəsi				
MET –B00	**Elmi-tədqiqat işləri** Magistr tədqiqatlar, kommunikasiya və innovasiya, tədqiqat işlərinin aparılması dərslərini mənimsədikdən və elmi-tədqiqat işini yerinə yetirdikdən sonra aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır: - akademik baxımdan əsaslı və analizə gərəkli araşdırma suallarını müəyyənləşdirmək - dissertasiya mövzusu ilə bağlı olaraq elmi əsaslı tənqidi yanaşma ortaya qoymaq - mövzu ilə bağlı ədəbiyyatları müəyyənləşdirmək - araşdırma və tədqiqatlarda akademik etik qaydaları bilmək - dissertasiya işinin mövzusunu müəyyənləşdirmək - dissertasiya işinin məzmun layihəsini hazırlamaq - dissertasiya işi üçün vaxt cədvəlini tərtib etmək - dissertasiya işində ortaya qoyulan araşdırma problemi ilə bağlı məlumat əldə etmə vasitələrini müəyyənləşdirmək - ali məktəb təhsilinin prinsip və məzmununu	**60**	*Tədqiqatlar, kommunikasiya və innovasiya* *Tədqiqat İşinin Aparılması* *Elmi-tədqiqat təcrübəsi* *Elmi-pedaqoji təcrübə* *Magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi*	**6** **6** **6** **6** **36**	**PK – 1** **PK – 2** **PK – 4** **PK – 5** **PK – 6** **PK – 7** **PK – 8** **PK – 9** **PK – 10** **PK – 11** **PK – 14** **PK – 16**

	bilmək - tədris prosesinin təşkili və idarəedilməsi metodlarını bilmək - tələbə psixologiyasını və tələbə davranışlarını bilmək - tələbə qiymətləndirmə metodlarını bilmək və bu metodların tətbiq etmək - dərs prosesində istifadə olunan dərs materiallarının hazırlanmasını bilmək - eyni zamanda istifadə olunacaq ədəbiyyatların seçilməsini və istifadəsini bilmək - imtahanlarda tələbə qiymətləndirmə zamanı istifadə olunan materialların (sualların, keyslərin və s.) hazırlama prosesini və üsullarını bilmək - dərs zamanı auditoriyada davranış qaydalarını bilmək - dərs prosesində müasir proqram təminatlarından və vasitələrindən istifadə qaydalarını bilmək. - alınmış nəticələrin tədqiqi imkanlarını müəyyənləşdirməyi; - yerinə yetirilmiş tədqiqat işinin müdafiəsini; - tədqiqat işinin nəticələrinin çapa hazirlanmasını; - elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələrdə iştirakı nəticəsində əldə etdiyi nəticələrdən dissertasiya işində istifadə etməyi; - dissertasiya işində ortaya qoyulan araşdırma problemi ilə bağlı məlumat əldə etmə vasitələrini müəyyənləşdirmək - məlumat toplama vasitəsindən istifadə edərək məlumatların əldə				

	edilməsi və analizi - analizlərdən sonra əldə edilən nəticələrin elmi təhlili - dissertasiya işinin yazı qaydalarını bilmək - araşdırmanın nəticələrinin hesabat halına salınması - araşdırma prosesinin, araşdırma analizlərinin və nəticələrinin təqdim edilməsi - elmi araşdırmaların aparılması prosesi - aparılan araşdırmaların elmi məqalə halına salınması - elmi məqalə yazarkən istinadlarda vacib elmi etik qayda qanunları - araşdırma apararkən müəyyən edilmiş mövzu haqqında daha əvvəl aparılmış araşdırma və məqalələri dəyərləndirmə - daha doğru məlumatların toplanması üçün ideal məlumat toplama metodlarının seçilməsi - lazımlı birinci növ və ikinci növ məlumatların əldə edilmə qaynaqları və onlardan istifadə üsulları - elmi jurnallar üçün məqalə vəya elmi konfranslar üçün məruzələrin hazırlanması - məruzələrin təqdim edilməsi - araşdırma prosesində xarici ədəbiyyatlardan istifadə - araşdırmalar zamanı lazımlı olacaq müasir proqram təminatlarını və onlardan istifadə qaydalarını				
	Kreditlərin ümumi cəmi	**120**		**120**	

* *İxtisas və müvafiq ixtisaslaşmalar üzrə səriştələr (kompetensiyalar) və buna müvafiq fənlər ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

4.3. İxtisas üzrə magistr təhsil proqrammm yerinə yetirilməsi müddəti: ümumi həftələrin sayı - 94 o cümlədən:

- nəzəri təlim - 30 həftə
- Tədqiqatlar, kommunikasiya və innovasiya, tədqiqat işinin aparılması - 8 həftə
- təcrübələr (elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji) - 8 həftə
- imtahan sessiyaları - 6 həftə
- magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi - 28 həftə
- tətillər - 14 həftə

5. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

5.1. Ali təhsil müəssisəsinin **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisasmın təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin apanlması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üşün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompyuter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalanna, elektron kitabxanalara, axtanş sistemlərinə çıxışı təmin edilməhdir.

5.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi və ya elmi adı olan professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmçinin müvafiq ixtisas üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib və həmin sahədə iş təcrübəsi olan digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər də cəlb oluna bilər.

5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya müvafiq ixtisas üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib və həmin sahədə iş təcrübəsi olan digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

6.1. Magistrantın nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı mühazirə-seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.

6.2. Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim. müstəqil iş. diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və digər metodlardan istifadə edilə bilər.

6.3. **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə magistr hazırlığında elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələr nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asıh olaraq müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxud məktəblərin kafedra və laboratoriyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

7.1. Yekun dövlət attestasiyası magistrlik dissertasiyanın müdafiəsindən ibarətdir. Dissertasiyanın məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun müdafiəsi qaydaları Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir.

7.2. Təhsilalanların biliyinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasmda həyata keçirilir.

7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ah elmi-ixtisas dərəcəsi və dövlət nümunəli diplom verilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İnstitutunun direktoru

____________Emin Əmrullayev

____ ________ 2016-cı il

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Elm, ali və orta ixtisas təhsil şöbəsinin müdiri

_______________Yaqub Piriyev

____ ____________ 2016-cı il

İqtisadiyyat və idarəetmə ixtisaslar qrupu üzrə Dövlət Təhsil Standartlarını hazırlayan işçi qrupun sədri

________________ Ədalət Muradov

____ ____________ 2016-cı il

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Elmi Metodiki Şurasının «İqtisadiyyat» bölməsinin sədri

____

____ ____________ 2016-cı il